

Werkingsverslag vzw Masomo juni 2012

Voorwoord

In de zomer van 2002 verbleef de familie De Rycke – Sapalo twee maanden bij de familie van Betty Sapalo in Kolwezi, in de Democratisch Republiek Kongo. Ze was erg onder de indruk van de slechte toestand waarin de bevolking van de stad Kolwezi zich bevond.

Hoewel Kolwezi niet direct betrokken is geweest bij de recente burgeroorlog in Kongo is de situatie er in het begin van de 21ste eeuw zienderogen achteruit gegaan. Kolwezi was oorspronkelijk een rijke stad door de ertsontginning. Vooral de kopermijnen van Kolwezi zijn gekend, maar de bodem bevat ook heel wat andere mineralen. Nu is het een onnoemelijk arme stad. De weinige mineralen die nog worden opgegraven gaan veelal illegaal het land uit en de inkomsten komen niet ten goede aan de lokale bevolking.

En hoewel we in 2007-2008 een heropleving van de mijnactiviteiten zagen (vooral door een grote vraag uit China), verbeterde de situatie van de economisch zwakke bevolking niet. Slechts enkelen konden profiteren van de toegenomen activiteit in de mijnen.

Deze toegenomen activiteit leidde tot de komst van heel wat investeerders met in hun kielzog een hele hoop (vooral buitenlandse) werknemers. Voor al die mensen moest echter huisvesting gevonden worden. De huurprijzen stegen sterk en Kolwezi werd op slag één grote bouwwerf. Resultaat was een nijpend gebrek aan bouwmaterialen waardoor de prijzen ervan enorm de hoogte in gingen.

Eind 2008 sloeg de wereldwijde financiële crisis toe. De verkoop van de metalen uit de mijnen van Kolwezi viel stil door de dalende vraag naar grondstoffen. De jonge bedrijven gingen massaal over tot het ontslag van hun werknemers. In sommige bedrijven werd 90% van de werknemers van de ene op de andere dag aan de deur gezet, zonder enig sociaal vangnet om hen te beschermen.

Ook in 2011 is er bij de gewone mensen nog altijd geen geld om eten te kopen, geen geld om kleren te kopen, geen geld voor gezondheidszorg en geen geld om hun kinderen naar school te sturen. Er is sinds 2002 geen vooruitgang te bemerken. De economische opleving is kwetsbaar en arbeiders worden nog steeds te pas en te onpas ontslagen en weer aangeworven als er werk is.

Het idee om een school te bouwen kwam er na het familiebezoek van 2002. Heel wat mensen kwamen hulp vragen aan mevrouw Sapalo. Ze wisten dat ze in België woont en dat ze haar familie in Kolwezi financieel ondersteunt. Natuurlijk had Betty iedereen graag geholpen, maar geld om een stad van 420.000 inwoners (tot 910.000 - afhankelijk van de bron) er bovenop te helpen heeft ze niet.

Terug thuis werd er met vrienden over de reis en de situatie in Kongo nagedacht. Er werd al snel besloten te proberen iets te doen voor haar thuisstad Kolwezi. Iets wat een steuntje kon betekenen, niet alleen voor de familie Sapalo, maar voor een ruimere groep mensen.

Eén van de vele schrijnende situaties is dat maar een klein deeltje van de kinderen nog naar school gaat in Kolwezi. Het onderwijs dat uitgaat van de Kongolese overheid maar ook van de godsdienstige zuilen (vooral katholieke scholen) is nog steeds niet gratis. De leraars worden niet meer door de overheid betaald (of te laat en veel te weinig om ervan te kunnen leven) en dus moeten de ouders die zelf betalen. Per dag zelfs in sommige scholen. Hebben de ouders wat geld, dan sturen ze (een paar van) hun kinderen voor een tijdje naar school, tot het geld weer op is. Continuïteit is er niet. Als er geld is gaan vooral de jongens naar school. Meisjes blijven thuis en zorgen mee voor het gezin en voor wat inkomsten.

Er werd besloten de meisjes uit de armste gezinnen van Kolwezi de kans te geven om naar school te gaan. We zouden een lagere meisjesschool bouwen, de school van het nodige materiaal voorzien en de leraars betalen zodat die meisjes volledig gratis de lagere school zouden kunnen doorlopen.

Om dit alles in een duurzame omgeving te organiseren werd de vzw Masomo opgericht.

Masomo is het woord voor school in het Kiswahili. Masomo bouwt en betaalt de werkingskosten van “École Primaire Karibu”, maar probeert ook nog op andere manieren een impuls te geven die het leed van de bevolking van Kongo helpt te verzachten.

- Hoofdstuk 1: stelt de vereniging voor als juridische entiteit, met name: de coördinaten, belangrijke delen van de statuten van de vzw en de samenstelling van de raad van bestuur.
- Hoofdstuk 2 : geeft een woordje uitleg over de verantwoordelijken die ons project in Kolwezi begeleiden.
- Hoofdstuk 3: gaat over de werkingsmiddelen van de vzw, zowel op het vlak van medewerkers als op het vlak van de financiering.
- Hoofdstuk 4: bespreekt de activiteiten van de vereniging in België.
- Hoofdstuk 5: handelt over de activiteiten in Kongo.
- Hoofdstuk 6 en 7: handelen over enkele praktische problemen waarmee onze vereniging te maken heeft, namelijk hoe te communiceren met de mensen in Kongo en hoe ervoor te zorgen dat het nodige geld ter plaatse geraakt.
- Hoofdstuk 8: bevat een overzicht van de inkomsten en de uitgaven van de vereniging sinds zijn oprichting.

1. De vereniging zonder winstoogmerk Masomo

De vereniging werd opgericht op 29 augustus 2003. De statuten zijn verschenen in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad van 19 september 2003. De ledenlijst werd neergelegd ter griffie der rechtbank van Koophandel te Brugge, waar de vereniging ook haar zetel heeft. Deze zetel is ondergebracht in de Sint-Kruisstraat 56, 8310 Assebroek, ten huize familie De Rycke – Sapalo.

De doelstelling van de vereniging werd opgenomen in artikel 2, dat als volgt luidt:

“De vereniging heeft tot doel financiële en materiële steun te verlenen aan onderwijs- en gezondheidsprojecten in Kongo (D.R.C.). Ze kan dit doen door inzamelen van goederen en fondsen, door het organiseren van Afrikaanse maaltijden, het inrichten van manifestaties en door het verkopen van lokale Afrikaanse producten. Zij kan alle activiteiten verrichten die helpen bij de realisatie van de doelstellingen. Zij kan medewerking verlenen en belangstelling tonen voor elke activiteit gelijkaardig aan haar doel. Handelsdaden mogen enkel gesteld worden voor zover ze in relatie staan tot het doel van de vereniging en de opbrengst ervan wordt gebruikt voor de realisatie van dit doel.”

De algemene vergadering van 29 augustus 2003 benoemde voor onbepaalde duur volgende personen voor de raad van bestuur:

- Paul De Rycke, voorzitter
- Helma Gerritsen, secretaris
- Stef Vercaemer, penningmeester

Het mandaat van de bestuurders is onbezoldigd.

We hebben er bewust voor gekozen om zelf een kleine organisatie op te richten en geen inbedding te zoeken in een grotere NGO in België. We doen dus niet aan fondsenwerving voor andere organisaties, onze financiële middelen zijn er enkel en alleen voor onze eigen projecten in Kongo. Dit is belangrijk om zelf concreet te kunnen werken aan de bouw van het kleine schooltje in Kolwezi in eerste instantie, maar om in uitbreiding ook andere projecten die ons van belang lijken zelf te kunnen opstarten. Uiteraard spelen onze regelmatige contacten met de mensen uit Kongo een grote rol in het bepalen van onze activiteiten ter plaatse.

In de algemene vergadering van onze vzw zitten twee mensen met ervaring in Kongo. Paul De Rycke was als landbouwkundig ingenieur twee jaar vrijwilliger in een ruraal ontwikkelingsproject van Withuis Voluntariaat in Sambwa, dichtbij Lubumbashi (Kongo). Betty Sapalo daarentegen is van Kongolese oorsprong en heeft er 24 jaar gewoond, tot ze samen met haar man naar België gekomen is.

Door de regelmatige contacten met hun familie en vrienden ter plaatse in Kolwezi kan de vzw rekenen op een groot netwerk van mensen die ginder willen meewerken.

Doordat de vzw klein is en de bestuurders onbezoldigd zijn, zijn er naast de onoverkomelijke telefoonkosten van de gesprekken met Kolwezi praktisch geen beheerskosten. Dat houdt in dat het overgrote deel van de middelen rechtstreeks in Kongo kan worden ingezet in projecten die door de lokale bevolking gedragen worden.

De financiële middelen worden gezocht in een zo ruim mogelijke omgeving. Onze activiteiten in België worden zeker niet alleen op Brugge toegespitst. Ze verspreiden zich ondertussen over gans het land. Onze vereniging richt zich dan ook tot iedere persoon die ons kan helpen ons doel te bereiken, ongeacht zijn verblijfplaats.

2. De organisatie in Kongo

In 2003 werd contact gelegd met Aurélie Delplanque. Aurélie is een pas afgestudeerde kleuterleidster, afkomstig uit Henegouwen. Ze zou kort nadien vertrekken naar Kolwezi, om er te gaan samenwonen met Walid Antoun, wiens ouders in Doornik wonen sinds ze enkele jaren geleden uit Kolwezi waren weggetrokken.

Aurélie Delplanque volgde in de beginfase de situatie in Kolwezi voor ons op.

Dit waren enkele van haar taken:

- ze hield een oogje in het zeil bij de uitvoering van de bouwwerken
- ze stond in voor de aanwerving van de leerkrachten
- ze hielp bij het selecteren van de leerlingen
- ze stuurde af en toe foto's door via haar internet aansluiting
- ze handelde als tussenpersoon om de nodige financiële middelen ter plaatse te krijgen
- ze stond in voor de betaling van het personeel
- ze ondersteunde Costa Sapalo daar waar nodig bij de administratie van de school

De inzet van Aurélie is in 2005 sterk verminderd. Costa Sapalo nam hoe langer hoe meer taken van haar over. Costa heeft een hogere opleiding van het korte type gevolgd in de technische school Mutoshi. Hij was tewerkgesteld bij de Gecamines als technisch verantwoordelijke (Chef de Poste d'exploitation). Hij woont in de Avenue Mazangu 177, Quartier Mutoshi, Kolwezi. Hij is te bereiken op GSM nummer 00243 997 109 415.

Costa Sapalo is de oudste broer van Betty. Hij staat in voor de praktische werking van onze vereniging in Kolwezi. In het begin deed hij dit volledig op vrijwillige basis, niet in zijn eigen belang of dit van zijn familie, maar in het algemeen belang van zijn leefomgeving.

Doordat het werk dat hij voor ons doet hoe langer hoe meer van zijn tijd in beslag neemt en doordat hij hoe langer hoe meer taken van Aurélie dient over te nemen, hebben we besloten om hem als lokale coördinator van het project aan te stellen en hem op onze loonlijst te plaatsen.

Daarnaast is het Costa Sapalo's taak er voor te zorgen dat alles wat door de raad van bestuur in België wordt beslist daadwerkelijk op het terrein wordt uitgevoerd. Dit is vooral :

- zorgen voor de nodige papieren voor de bouw van de school (bouwvergunning, erkenning van onze school door het Kongolees ministerie van Onderwijs)
- aankoop of aanmaak van de nodige bouwstoffen (bakstenen, cement, dakspanten, dakbedekking, schoolbanken, ...)
- de mensen nodig voor de bouw van de school zoeken en betalen
- de administratie van de school (o.a. de nodige verzekeringen afsluiten)
- begeleiden van de leerkrachten en de andere personeelsleden

- betaling van het personeel
- contact verzorgen tussen het personeel en het oudercomité van de school en de raad van bestuur in België
- afhalen van de verzonden goederen en zorgen voor de verdeling ter plaatse
- beheerder van het schoolmateriaal

Om de taak van Costa Sapalo wat te verlichten, werd in mei 2007 beslist een directeur voor de school te zoeken. Die taak werd ingevuld door Paul Mulubwa, een man die reeds directeur was in een school van de Gécamines, maar ondertussen gestopt door gebrek aan middelen.

Bij de heropleving van de economie in Kolwezi in 2008 besliste Paul Mulubwa de school te verlaten, omdat hij voor zichzelf een betere toekomst zag in de mijnbouw. Hij werd vervangen door Adrien Mbavu, één van onze leerkrachten.

3. De werkingsmiddelen

Het doel van de vereniging is om mensen in de Katanga-provincie in Kongo te helpen. De Katangezen willen werken aan hun toekomst en aan die van hun kinderen, maar ze hebben vooral een financieel duwtje in de rug nodig.

Mensen in België sensibiliseren en de gekregen financiële steun bij de juiste mensen in Kongo bezorgen is de hoofdbekommernis van onze vereniging.

Om de mensen hier te sensibiliseren en geld in te zamelen voor de projecten die daar ter plaatse worden opgestart, kan de vzw rekenen op een groot aantal vrijwillige medewerkers.

Het "uithangbord" van onze vereniging is (stichtend lid) Betty Sapalo. Doordat Betty zelf (zichtbaar) van Kongolese origine is en omdat vooral zij de communicatie voert tussen ons en de ploeg in Kongo, staat zij op de frontlinie bij al onze activiteiten. De door onze vereniging aangesproken mensen komen door haar bijna onmiddellijk in contact met de Kongolese bevolking. Door Betty voelen de mensen zich nauw betrokken bij de projecten die wij ginder opzetten.

Van de andere stichtende leden houdt Stef Vercaemer zich vooral bezig met de boekhouding, Paul De Rycke met de algemene administratie en Helma Gerritsen met de praktische organisatie van onze vele activiteiten.

Deze activiteiten hebben gewoonlijk een dubbel doel: de mensen sensibiliseren en geld inzamelen voor de projecten. Voor hulp bij deze activiteiten (en dan vooral de kook-activiteiten van de vzw) staan heel wat losse medewerkers klaar. Ze helpen bij de inkopen, bij het vervoer, het klaarmaken, koken, opdienen en afwassen, maar ook bij het verkopen op onze stand en zelfs bij het haarvlechten.

Het doel van alle medewerkers is om zoveel mogelijk geld in te zamelen voor de projecten. We willen vooral door onze eigen inzet een opbrengst genereren. We mogen niet enkel lijdzaam toezien en wachten op giften.

Onze hoofdactiviteit is het klaarmaken en opdienen van vooral (maar niet uitsluitend) Kongolese gerechten. Betty doet dit reeds geruime tijd op haar eentje, maar sinds de oprichting van de vzw heeft ook een aantal andere vrijwillige medewerkers een opleiding voor traiteur gevolgd. Geld opbrengen is het doel, en de kwaliteit van ons aanbod moet er toe leiden dat wij dit voor lange tijd kunnen blijven volhouden.

We koken volledige maaltijden voor kleine en grote groepen, verzorgen recepties, dessertbuffetten of wat dan ook, maar bijna steeds wordt er over de situatie in Kongo en over onze projecten ginder verteld. De mensen krijgen niet alleen eten, ze krijgen er een heel verhaal bij.

Uiteraard worden ook overheden en service-groeperingen aangesproken om te proberen aan voldoende fondsen te geraken om onze activiteiten in Kongo te kunnen voortzetten. Zo steunde de provincie West-Vlaanderen de bouw van de school voor een bedrag van 12.000 euro (verspreid over 3 schijven) en stad Brugge voor een bedrag van 4.000 euro (verspreid over 2 schijven).

We zijn verder steeds op zoek naar privé-personen die op regelmatige basis een bedrag storten op onze rekening. Deze giften maken reeds een belangrijk deel uit van onze inkomsten. Sinds 2006 kan onze vzw deze mensen een fiscaal attest bezorgen voor hun aangifte van de personenbelasting.

Verder zijn er enkele lagere scholen in de regio Brugge die ieder jaar een deel van hun inkomsten van derdewereld acties (zoals Broederlijk Delen) schenken aan Masomo. Om de scholen te ondersteunen in hun actie gaan onze vrijwilligers de kinderen vertellen over het leven in Kongo en over de school die we er bouwen, ze bakken oliebollen, maken suikerpinda's of zelfs een sobere maaltijd voor alle leerlingen van de school.

Sinds 2006 krijgen wij op regelmatige basis ook steun van scholen buiten Brugge (Antwerpen, Lier, Gistel, Middelkerke, Varsenare, Torhout, Izegem, Heist-op-den-Berg)

Sinds een paar jaar zien we een verschuiving in de origine van de inkomsten. Daar waar vroeger vooral inkomsten binnenkwamen van eigen activiteiten, zijn nu de giften de belangrijkste bron van inkomsten geworden.

Het is moeilijker geworden om voldoende vrijwilligers te vinden voor de activiteiten, doordat heel wat medewerkers nu (terug) zijn gaan werken (vol- of deeltijds). Maar ook het aantal aanvragen is flink verminderd. Ligt het aan de crisis, of aan het feit dat we geen nieuwe klanten vinden? Feit is wel dat we, doordat we meer andere inkomsten hebben, niet zomaar alle opdrachten aanvaarden. De aangenomen activiteiten moeten vlot realiseerbaar zijn en een voldoende opbrengst met zich mee brengen om de inspanning rendabel te maken.

4. De activiteiten in België

Onze hoofdactiviteiten zijn er op gericht om zoveel mogelijk geld in te zamelen door eigen arbeid.

Deze activiteiten hebben meestal een Afrikaans tintje. Enkele voorbeelden:

- receptie met tropisch aperitief en hapjes
(zoals voor het Provinciaal Integratie Centrum, het stadsbestuur van Oostende, het Cultuurcentrum van stad Brugge, Markant Sint-Denijs, Noord-Zuid studiedag CD&V...)
- uitgebreide Afrikaanse maaltijd
(zoals voor de Vlaamse Landmaatschappij, enkele afdelingen van Markant, communie- en huwelijksfeesten, ...)
- sobere maaltijden in scholen
(zoals Onze-Lieve-Vrouwcollege en Mozaiek in Assebroek, Middenschool de Pelichy te Izegem, ...)
en parochiegemeenschappen
(Assebroek, Izenberge, ...)
- workshop Afrikaans koken voor groepen
(privé-personen, groeperingen, scholen, ...)
- verkoopsstand met Afrikaanse hapjes en snuisterijen op markten, missiefeesten
(zoals Kerstmarkt Beernem, Missiefeest Sint-Katarina Assebroek, ...)
- infostand op evenementen
(Mano Mundo Boom, Projectenbeurs Provinciaal Noord-Zuid Centrum Roeselare, Feest in 't Park Brugge, ...)
- workshop haarvlechten

Om alles vlot te kunnen laten verlopen werd een klein deeltje van de inkomsten geïnvesteerd, vooral in keukenmateriaal. Dit zijn noodzakelijke uitgaven om tot meer inkomsten te kunnen leiden.

Sensibiliseren van vrienden en kennissen en hun vrienden en kennissen moet leiden tot interesse in ons werk in Kongo en uiteindelijk tot een (liefst regelmatige) bijdrage. Deze activiteit komt nergens voor in ons overzicht, maar is toch één van de belangrijkste – want vele kleintjes maken één grote. De vernieuwde erkenning om ook de volgende jaren fiscale attesten te mogen uitreiken, betekent heel veel voor ons.

Het aanvragen van subsidies en zoeken naar sponsors is een andere activiteit die van buiten uit niet te zien is, maar toch een deel van de inkomsten met zich meebrengt. Subsidies zijn meegenomen, maar ze mogen niet onze hoofdbekommernis zijn. Ook zonder subsidies moeten we onze projecten in Kongo kunnen uitvoeren.

Om onze sympathisanten op de hoogte te houden en om nieuwe belangstellenden te zoeken werd vanaf het begin een website opgezet. We willen de mensen zo goed mogelijk informeren over de voortgang van de werken en de gebeurtenissen rond de school, vooral door op regelmatige tijdstippen nieuwe foto's uit Kolwezi op de site te plaatsen. Gezien wij geen facturen van uitgevoerde werken of loonstrookjes van personeel kunnen voorleggen, zijn deze foto's het enige zichtbare bewijs dat het geld dat hier wordt samengebracht op een nuttige en verantwoorde manier in Kolwezi wordt ingezet. Tevens worden geïnteresseerden op regelmatige basis uitgenodigd, om met hen van gedachten te wisselen en om hen in te lichten over de stand van zaken en de plannen en vooruitzichten voor het komende jaar.

5. De activiteiten in Kongo

Door de slechte economische toestand en de naweeën van de burgeroorlog is het onderwijs in Kongo in een heel slechte toestand. Scholen worden niet meer onderhouden en vervallen. Leraars worden niet meer betaald (of heel weinig en heel onregelmatig) zodat de ouders in de meeste gevallen zelf moeten instaan voor het loon van die leerkrachten. Het meest elementaire schoolmateriaal ontbreekt.

Als er wat geld is bij de gezinnen worden vooral jongens naar school gestuurd. Hoewel vrouwen in Afrika de steunpilaar voor de economie zijn, vallen ze in de huidige onderwijs situatie grotendeels uit de boot.

In 2003 werd door de vzw besloten om in Kolwezi een lagere meisjesschool te bouwen. De doelgroep zijn meisjes uit de armste gezinnen. Ze moeten gratis onderwijs kunnen volgen in onze school.

Onze activiteiten in Kongo zijn er allemaal op gericht dit gratis onderwijs te kunnen garanderen. Om de kwaliteit van het onderwijs naar onze normen te verzekeren, dienen wij uiteraard het aantal inschrijvingen te beperken. Klassen van maximaal 35 leerlingen zijn volgens ons net niet te groot om de meisjes toch nog individueel te kunnen volgen. Natuurlijk zijn er meer meisjes dan wij kunnen inschrijven, want onze middelen zijn niet onbeperkt. Ook de grootte van de klaslokalen is aangepast naar onze inzichten, en zeker niet te klein.

Door onze contacten met de toenmalige gouverneur van de provincie Katanga, Dhr. Aimé Ngoye Mukena, werd aan onze vzw een terrein van 6.000 m² ter beschikking gesteld aan de rand van Kolwezi, in een nieuwe volkswijk, het Quartier Latin van de zone Manika.

Vóór met de bouw van de school werd gestart werd ervoor gezorgd dat alle papieren qua eigendom, bouwvergunning en dergelijke wettelijk in orde waren. We hadden alle mogelijke mondelinge toezeggingen maar wilden vermijden dat bij aanstelling van een andere burgemeester of gouverneur onze verwezenlijkingen te niet zouden worden gedaan.

Het schoolgebouw

In september **2007** waren reeds 5 klassen klaar. De eerste en kleinste klas deed van dan af dienst als bureau voor de directeur. De vier andere klassen werden ingenomen door vier leerjaren.

Er werd ook reeds begonnen met de bouw van de klas voor het vijfde leerjaar. Ook een conciërgewoning stond op het programma dit schooljaar.

Om de school te bouwen wordt een beroep gedaan op leerlingen uit het beroepsonderwijs van Kolwezi (afdeling bouw). Ze kunnen op die manier ervaring opdoen en kunnen met het verdiende geld hun eigen studies betalen. Het bouwen gebeurt dus vooral tijdens de weekends en in de vakantieperiodes. Natuurlijk wordt rekening gehouden met het regenseizoen dat ongeveer loopt van november tot mei.

De bakstenen voor de eerste twee lokalen werden aangekocht. Vanaf het derde lokaal werden en worden de bakstenen zelf aangemaakt door de mensen die de school bouwen.

De metalen deuren en ramen voor de twee eerste klassen werden eveneens aangekocht. In 2005 werd een klein lasapparaat opgestuurd om dit zelf te kunnen maken.

De eerste schoolbanken werden deels aangekocht in een school die ermee ophield, deels gemaakt door een lokale timmerman. Er worden ons in België wel vaak schoolbanken aangeboden, door scholen die hun inboedel vernieuwen, maar de transportkosten om die in Kolwezi te krijgen zijn veel te hoog. Als de banken ter plaatse gemaakt worden, komt dit ook de lokale ambachtslieden ten goede. Alles wat ze zelf kunnen, laten we door hen doen. Na het bezoek van Betty Sapalo in juli 2007 werd beslist om de huidige banken te vervangen door nieuwe van een betere kwaliteit, maar nog steeds lokaal aangemaakt. Zo konden de vier klassen dit jaar beschikken over comfortabeler banken.

In **2008** zaten we er financieel goed voor en er werd besloten onmiddellijk 2 klassen te bouwen in de plaats van één. Er moesten ook nieuwe sanitaire voorzieningen komen, want de 2 aanwezige toiletten waren niet meer voldoende voor de groeiende groep meisjes.

In september 2008 waren het sanitair blok, de nieuwe conciërgewoning en de 6 klassen klaar voor gebruik (naast het klasje waar de directeur zijn intrek had genomen).

Er werd besloten om terug 2 eerste leerjaren in te richten, om de klas niet te groot te maken. De eerste klas telt best maar een 20-tal leerlingen om de meisjes goed te kunnen volgen. Maar gezien sommige leerlingen in het eerste leerjaar eigenlijk nog niet schoolrijp zijn (ze zijn niet naar een kleuterklas geweest), is er een deel dat niet onmiddellijk kan over gaan naar het tweede jaar. Om in het tweede leerjaar toch een klas te hebben met een aanvaardbaar aantal leerlingen, startten we met twee klassen in het eerste leerjaar.

Uiteindelijk zaten er in september 2008 zo'n 150 meisjes in onze school.

Gezien de sterk gestegen kosten voor de bouw, het oplopend budget voor de lonen van een steeds groter aantal leerkrachten en de slechte economische vooruitzichten voor 2009 (en misschien minder inkomsten) werd eind 2008 besloten om dit schooljaar geen klas meer bij te bouwen, maar te wachten tot we er zeker van kunnen zijn dat het nodige budget voorhanden is. De funderingen zijn wel al klaar.

In september **2009** startten 178 meisjes in de École Primaire Karibu, verspreid over zes leerjaren. Het initiële doel werd met trots bereikt: minstens zes klassen bouwen voor de zes jaren van een volledige lagere school.

Omdat we twee eerste leerjaren hebben, hebben we eigenlijk 7 klaslokalen nodig. Het eerste klasje dat sinds enkele jaren door de directeur en de leerkrachten werd ingenomen, werd terug als leslokaal ingericht. De directeur werd verwezen naar een klein lokaal dat werd gebruikt voor de opslag van schoolmateriaal. Daar worden nu dringend de nodige aanpassingswerken aan uitgevoerd.

Begin **2010** werden we nog eens geconfronteerd met de wispelturigheid van de Congolese overheid, meer specifiek met het kadaster. Alhoewel wij er van overtuigd waren dat alle papieren met betrekking tot de grondrechten in orde waren, blijkt dat niets definitief is. We worden nu, na 7 jaar, ineens verplicht om de grondbelasting te betalen, en wel met terugwerkende kracht ingaand op het moment dat we het terrein ter beschikking kregen. Deze belasting bedroeg een kleine 2.300 €.

2010 was achteraf gezien geen slecht jaar voor ons. De bouw van de 7de grote klas kon worden afgewerkt, zodat de directeur en het onderwijzend personeel terug hun eigen lokaal kregen.

In juni, 6 jaar na de start van de school, hebben de meisjes die in 2004 gestart zijn deelgenomen aan het "Examen d'état", het staatsexamen dat alle Kongolese leerlingen uit het 6de jaar moeten afleggen. Van de 15 meisjes die zonder haperen het 6de jaar bereikt hebben, zijn er 12 geslaagd voor het examen. Een goed resultaat dat aangeeft dat de kwaliteit van het onderwijs in de École Karibu op een degelijk niveau staat.

Het feit dat de 12 meisjes de overstap gemaakt hebben naar het secundair onderwijs stemt ons blij. Moesten deze meisjes in 2004 niet de kans gekregen hebben om het lager onderwijs aan te vatten, dan zouden ze nu zeker niet in het middelbaar gezeten hebben.

Het personeel

Sinds september 2009 staan 11 mensen vast op de loonlijst van Masomo:

- coördinator Costa Sapalo
- directeur Adrien Mbavu
- 7 leraars en leraressen
- een conciërge
- een poetsvrouw

De lonen werden door ons in 2008 verhoogd. Doordat bepaalde activiteiten in de streek weer op gang kwamen, gingen weer meer mensen aan het werk. Maar door de schaarste aan woningen, ging de huurprijs sterk de hoogte in. Ook prijzen voor basisbehoeften zoals voeding en gezondheid zijn, net als bij ons in Europa, sterk de hoogte in gegaan.

Verder wou het Katangese provinciale bestuur dat er komaf werd gemaakt met "hongerlonen" in de industrie. Een arbeider zou minstens 100 US\$ moeten verdienen. Ook onze leerkrachten vroegen de lonen aan te passen aan de levensduurte, een oproep die wij uiteraard niet naast ons neer konden leggen.

Het maandelijks budget van vzw Masomo voor de uitbetaling van de lonen bedraagt 1.320 US\$. Met de huidige koers van de Dollar ten opzichte van de Euro, komt dit neer op zo'n 1.000 €. Maar gezien we afhankelijk zijn van de dollarkoers kan het budget voor de lonen sterk schommelen, iets waarop we helemaal geen vat hebben.

De nutsvoorzieningen

Doordat de nieuwe wijk, aan de rand van de stad gelegen, stilaan bewoners aantrekt, is de kans reëel dat er elektriciteit zal worden aangelegd binnen afzienbare tijd. Ook de waterleidingen komen al aardig in de buurt van onze school. Het actiepunt voor 2008-2009 was de aansluiting van onze school op de beide nutsvoorzieningen.

Zowel voor elektriciteit als voor water werd een dossier opgesteld en een aansluitingsaanvraag ingediend. Het dossier is nog steeds lopende.

Toch bleven we hopen op schot in de zaak tijdens het schooljaar 2010-2011. Het schooljaar 2011-2012 is echter bijna ten einde, maar we hebben nog steeds geen nieuws over eventuele aansluiting.

Zelfs na een aansluiting op zowel elektriciteits- als waterleidingsnet is een continue levering niet zeker. Hele delen van de stad (en het land) zit meer zonder dan met water en elektriciteit.

Vandaar dat we ervan dromen om ooit in onze eigen stroom te kunnen voorzien door middel van zonnepanelen en ons eigen water te kunnen voorzien met een waterput.

We hebben wel al eens een waterput laten graven (met de hand) op ons schoolterrein, maar de werken zijn stilgelegd. We zijn op een ondoordringbare laag gestoten op een diepte waarop nog geen water te vinden was. Doordat Kolwezi een mijnstad is waar vooral aan open mijnbouw gedaan wordt en er rond die mijnputten continu gepompt wordt om het met water vollopen van de mijnen te verhinderen, ligt het grondwaterpeil zeer diep. Op enkele plaatsen hebben wij weet van putboringen en daar boorde men tot zo'n 100 meter diep voordat voldoende water kon worden gevonden. Dergelijke boringen kunnen slechts worden uitgevoerd door gespecialiseerde bedrijven, die moeilijk te vinden zijn en die heel duur zijn. Een kostprijs van 150 US\$ per meter boren wordt genoemd.

De Soroptimisten van Knokke-Heist hadden ons in 2011 financiële steun beloofd (zo'n 10.000 €) als we hen een offerte voor de put kunnen voorleggen binnen dit bedrag, met zekerheid op resultaat.

Eén bedrijf heeft ons (zonder iets op papier te zetten) een bedrag gevraagd van 10.000 US\$ voor een boring tot maximaal 50 meter diepte, pomp en installatie inbegrepen. Als ze nog geen water vinden op die diepte, moet er per meter extra worden bijbetaald. Bovendien is er nog elektriciteit nodig om de pomp te doen draaien. Er is ondertussen wel een kleine generator onderweg als hulpmiddel als er eens echt elektriciteit nodig is.

We zijn dus volop op zoek gegaan naar bedrijven die ons een voorstel konden opmaken voor de waterput, maar dit zonder resultaat. Slechts één bedrijf uit Lubumbashi diende een offerte in, maar de prijzen waren buitensporig.

Katanga Mining, het bedrijf waar Costa Sapalo voor werkt, boort ook waterputten om de lokale bevolking te steunen. Een aanvraag werd ingediend in juni 2011. Er is echter nog steeds geen nieuws.

Eenmaal wij onze school op het elektriciteitsnet zullen kunnen aansluiten, zal de school 's avonds worden gebruikt voor lessen aan jonge moeders die de kans niet gekregen hebben om school te lopen. Er wordt gedacht aan basisonderwijs voor hen (lezen, schrijven, rekenen, ...) maar ook aan een leergang 'snit en naad' om hen een beroepsopleiding te geven die hen in staat stelt een inkomen te verwerven. We hebben de voorbije jaren reeds een 30-tal (elektrische en niet-elektrische) naaimachines opgestuurd. Ondertussen werden de machines gebruikt om de uniformen voor de meisjes te naaien (de Kongolese schoolgaande jeugd dient in de steden een uniform te dragen).

Lokale financiering

We hebben geprobeerd om ook in Kongo activiteiten op te starten die het project een vorm van inkomen kunnen opleveren. De opbrengst zou dan kunnen gebruikt worden om het project mede te financieren met de eigen middelen en zo de afhankelijkheid van België te verkleinen. Alle pogingen tot nu reeds ondernomen zijn echter op niets uitgedraaid.

Foto's van de school (mei 2011)

de zeven klassen

de leerlingen

6. De communicatie met Kongo

Een belangrijke vereiste om van hier uit een project te kunnen opstarten en begeleiden is dat er vlot moet kunnen gecommuniceerd worden. Tot voor een aantal jaar zou dit onmogelijk zijn geweest. De post in Kongo werkt niet meer. Briefwisseling verloopt via kennissen die van hier naar ginder reizen en omgekeerd. Goed om de familie te groeten, maar niet praktisch om iedere dag te kunnen horen wat er gaande is.

Er bestaan wel telefoonwinkels in Kolwezi, waar kan worden getelefoneerd of gefaxt, maar ook dit verloopt niet vlot. Zij kunnen ons bereiken, maar wij hen niet.

De grote stap vooruit is gebeurd in 2003 met de installatie van GSM masten in Kolwezi. Niet alleen Costa Sapalo heeft een GSM, maar ook andere contactpersonen zodat we altijd wel iemand aan de lijn kunnen krijgen als het nodig is. Sommige dagen is de bereikbaarheid minder door problemen met het lokale netwerk, maar de dag erop gaat het dan weer beter, zodat het al bij al erg goed vlot.

Maar voor die communicatie tussen België en Kongo wordt uiteraard een prijs betaald. Sommige maanden wordt er heel wat over en weer gebeld, zodat die telefoonrekening erg kan oplopen. Het is echter noodzakelijk, want zonder communicatie zouden we van hieruit niet kunnen doen wat we nu verwezenlijken. Onze zorg is steeds geweest om die kosten zo laag mogelijk te houden, want uiteindelijk is dit geld dat we op een andere manier nuttiger zouden kunnen inzetten.

Telefoneren zal voorlopig op de klassieke manier moeten gebeuren. Wel zijn we hier op zoek gegaan naar een operator die aantrekkelijker prijzen hanteert voor de communicatie met Kongo dan Belgacom. Nu wordt via Toledo Telecom gebeld tegen € 0,22 per minuut, daar waar we bij Belgacom boven de € 0,60 zitten. Dit neemt niet weg dat de telefoonkosten nog steeds een belangrijk deel van ons budget uitmaken. Een niettemin noodzakelijk kost die we steeds zullen proberen te minimaliseren als de technologische ontwikkelingen zich in Kongo verder zetten.

Pogingen om te communiceren via internet zijn steeds op niets uitgedraaid. Zowel via Skype als door middel van een ACN-videophone (via internet-aansluiting) werd midden 2011 nog een poging ondernomen, echter zonder positief resultaat.

In 2012 zijn we nog steeds aangewezen op Toledo, dat nu echter in handen is van Billi. Dit is, ondanks regelmatig zoeken naar andere leveranciers, nog steeds de goedkoopste oplossing.

7. De geldtransfers naar Kongo

Een steeds weerkerend probleem is ervoor te zorgen dat het geld dat nodig is voor de bouw of de lonen iedere maand in Kongo geraakt. Er wordt altijd slechts een bedrag overgeschreven dat niet hoger is dan wat op korte termijn nodig is.

Het simpelste zou zijn een rekening te openen bij een bank in Kongo en iedere keer het geld op die rekening te storten als ze het nodig hebben. Dit is helaas een droomscenario. In Kolwezi is er voorlopig maar één filiaal van een bank die een band met België heeft, namelijk de Trust Merchant Bank. Costa Sapalo heeft er een rekening geopend. We hebben 2 maal een poging gewaagd om geld over te schrijven. De betrouwbaarheid en snelheid bleken echter onvoldoende, de kosten te hoog.

Vandaar dat we moeten uitzien naar alternatieven. Dit zijn meestal privé-personen. Er zijn er die in België wonen, maar een economische activiteit uitvoeren in Kongo en er zijn er die in Kongo wonen, maar nog een bankrekening in België hebben. Het is iedere maand wat zoeken op welke manier het nodige geld in Kolwezi kan geraken.

Het geld wordt hier gestort en het tegenbedrag wordt in lokale munt of in US \$ uitbetaald aan de ploeg in Kolwezi. Sinds juni 2007 werken we bijna uitsluitend samen met Shirley Cornille, een Belgisch-Kongolese zakenvrouw met familie in de streek van Bergen. Het geld wordt gestort op haar rekening.

Als er bij geen enkele van onze contactpersonen in Kolwezi geld te krijgen is, kunnen we ook een beroep doen op Western Union, waarvan er een bureau in Kolwezi aanwezig is. Deze manier wordt slechts gebruikt als noodoplossing, omdat ze de duurste is (€ 27,5 kosten op een transfer van € 1.000).

8. Overzicht van de inkomsten en de uitgaven sinds de oprichting

Dit is de situatie midden juni 2012:

Sinds de oprichting hebben wij 190.149 € ingezameld. Dit kan als volgt worden opgedeeld:

- € 16.250 is subsidie (vooral van de provincie West-Vlaanderen en stad Brugge)
- € 115.309 zijn giften van privé-personen, organisaties, bedrijven en scholen.
- € 57.937 werd verdiend met eigen activiteiten
- € 653 is interest op de bankrekeningen

Van die € 190.149 werd € 35.704 uitgegeven in België, als volgt op te splitsen:

- € 3.322 werd geïnvesteerd in materiaal dat gebruikt wordt bij onze (kook)activiteiten
- € 21.771 zijn grondstoffen die aangekocht werden voor die activiteiten, en wat leidde tot een opbrengst van € 57.937
- € 6.613 werd uitgegeven als telefoonkost
- € 3.997 als werkingskosten, met als grootste kost het vliegtuigticket voor het werkbezoek van Betty Sapalo in de zomer van 2007

In Kolwezi werd tot nu toe € 137.160 uitgegeven:

- € 61.003 aan salarissen
- € 49.219 voor de bouw van de school (materialen en loon werklieden)
- € 12.067 voor de werkingskosten van de school (schoolmateriaal, schoolboeken, verzekeringen, belastingen, taksen, grondrechten, ...)
- € 14.870 voor het versturen van goederen naar Kolwezi

We hebben midden juni 2012 een reserve van € 17.286 op de Belgische rekening staan en een reserve van zo'n 2.040 € op een rekening in Kongo.

Wat hebben we volgend schooljaar (2012-2013) nodig om ons project te kunnen verder zetten:

- **2.000 € voor het onderhoud van de school**
- **2.000 € de werking van de school (schoolmateriaal, belastingen, verzekeringen, ...)**
- **Zo'n 12.000 € voor de lonen van het personeel**

Slot

Ons doel om ieder jaar een klas bij te bouwen en ieder jaar een nieuw leerjaar toe te voegen aan onze lagere meisjesschool werd tot nu toe bereikt. Sinds september 2010 is de school compleet, met 7 klassen, 1 lokaal voor de directie en leerkrachten en een sanitair blok.

Het vraagt van al onze vrijwilligers een grote inzet, maar we hopen dat wat we bereiken in Kolwezi een drijfveer mag zijn om dit werk ook de volgende jaren vol te houden.

Het is een druppel op een hete plaat, maar wij zijn blij dat we met onze inspanningen het verschil kunnen maken voor heel wat mensen in Kolwezi. En misschien zet ons voorbeeld ook andere mensen aan tot meer solidariteit met mensen uit het Zuiden.

We danken al onze sympathisanten en hopen dat we op jullie steun mogen blijven rekenen.

Paul De Rycke
Voorzitter vzw Masomo
12 juni 2012